

Hergebruik en voorbereiden voor hergebruik van (afgedankte) elektrische en elektronische apparatuur

Afvalstof of niet-afvalstof

Versie 1.0 – maart 2025

Handreikingen - afvalstof of niet-afvalstof

Dit is een handreiking voor de beoordeling afvalstof of niet-afvalstof. Het document wordt onderdeel van het Circulair Materialenplan (CMP).

Inhoud

1.	Inleiding	4
2.	Reikwijdte en doelgroep	5
2.1	Welke materialen vallen onder de handreiking?	5
2.2	Welke (verwerkings)handelingen vallen onder de handreiking?.....	6
2.3	Voor welke doelgroep is de handreiking geschreven?	7
3.	Hergebruik	9
3.1	Toetsingsgrond zeker gebruik	10
3.2	Toetsingsgrond rechtmatig gebruik	12
3.3	Toetsingsgrond voldoende hoogwaardig gebruik	15
3.4	Conclusie	15
4.	Vorbereiden voor hergebruik	17
4.1	Is er sprake van een handeling van nuttige toepassing?	18
4.2	Is er voldaan aan de voorwaarden voor einde-afval?	19
4.2.1	Voorwaarde a	19
4.2.2	Voorwaarde b	20
4.2.3	Voorwaarde c	21
4.2.4	Voorwaarde d	24
4.2.5	Conclusie	24

Veelgebruikte afkortingen

Handreiking A/nA	Handreiking afvalstof of niet-afvalstof
Handreiking (A)EEA	Handreiking (A)EEA hergebruik en voorbereiden voor hergebruik
AEEA	Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur
EEA	Elektrische en elektronische apparatuur
Materiaal	Stoffen, mengsels of voorwerpen
Regeling AEEA	Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur
Wm	Wet milieubeheer
Handeling	Handelingen die geen betrekking hebben op afvalstoffen.
Verwerkingshandelingen	Handelingen met betrekking tot het verwerken van afvalstoffen.
LAP3	Landelijk Afvalbeheerplan

1. Inleiding

In de transitie naar een circulaire economie ontstaat er steeds vaker de wens om materialen die voorheen als afval werden gezien, toe te passen als grondstof. In deze context is het voor bedrijven, organisaties en bevoegde gezagen van belang om duidelijkheid te verkrijgen over de status van een stof, mengsel of voorwerp (materiaal). Is sprake van een afvalstof of niet (meer)? Het begrip 'afvalstoffen' heeft een wettelijke definitie en dit heeft gevolgen voor de praktijk. Voor het werken met afvalstoffen gelden namelijk specifieke regels en vaak is ook een specifieke vergunning vereist.

De [Handreiking afvalstof of niet-afvalstof](#) (Handreiking A/nA) geeft algemene richtsnoeren en jurisprudentie voor bedrijven en overheden om hen te helpen bij het eenduidig toepassen van de begrippen 'afvalstof', 'voortgezet gebruik', 'bijproduct' en 'einde-afvalstatus'. De Handreiking hergebruik en voorbereiden voor hergebruik van (afgedankte) elektrische en elektronische apparatuur (Handreiking (A)EEA) is een uitwerking van deze algemene richtsnoeren voor zowel afgedankte (AEEA) als niet-afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (EEA).

In deze handreiking wordt omschreven hoe beoordeeld kan worden of sprake is van een afvalstof of een niet-afvalstof. Hierbij worden de volgende routes omschreven:

- hergebruik van EEA, via de route voortgezet gebruik (hoofdstuk 3); en
- voorbereiden voor hergebruik van AEEA, via de route einde-afval (hoofdstuk 4).

Het doel van deze handreiking is om duidelijkheid te verschaffen over de (afval)status van apparatuur die opnieuw wordt gebruikt voor hetzelfde doel.

Juridische status van deze handreiking

De Handreiking (A)EEA heeft geen juridisch bindende werking.

Het doel van deze handreiking is om voor de beschreven situatie aan te geven welke feiten en omstandigheden van belang zijn, om te beoordelen of wordt voldaan aan de toetsingsgronden van voortgezet gebruik of de voorwaarden voor einde-afval zoals opgenomen in art 1.1 lid 6 Wet milieubeheer. Op het moment van opstellen is het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat van mening dat geen aanvullende zaken nodig zijn om een goede beoordeling te maken naast de feiten en omstandigheden die in deze handreiking beschreven worden.

Deze handreiking is geschreven en opgesteld door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat op basis van in maart 2025 geldende wetgeving, jurisprudentie en beleid. Daarom moet bij het gebruik van de handreiking altijd worden nagegaan of er nieuwe ontwikkelingen op dit gebied zijn. Daarnaast moet gecontroleerd worden of dit de meest recente versie is van de handreiking. Dit is versie 1.0 van deze handreiking en de handreiking is te vinden op de website [Afvalstof of niet-afvalstof - Afvalcirculair](#). De beoordeling of sprake is van een afvalstof of niet in deze handreiking is voor gebruik in Nederland en op basis van in Nederland geldende wet- en regelgeving.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de reikwijdte van deze handreiking (paragraaf 2.1 en 2.2) en de doelgroep waarvoor deze handreiking bedoeld is (paragraaf 2.3). Vervolgens worden achtereenvolgens twee verschillende routes beschreven in hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4. Deze hoofdstukken zijn individueel van elkaar leesbaar. Wij raden aan het hoofdstuk te lezen wat op de betreffende (A)EEA van toepassing is:

- In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op hergebruik van EEA (via de route van voortgezet gebruik). Hierbij worden de toetsingsgronden zeker, rechtmatig en voldoende hoogwaardig gebruik besproken (in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3). Dit hoofdstuk is relevant als de vraag speelt of sprake is van hergebruik of zich ontdoen van apparatuur.
- Hoofdstuk 4 gaat in op het voorbereiden voor hergebruik van AEEA (via de route van einde-afval). Dit wordt gedaan aan de hand van de voorwaarden voor einde-afval (besproken in paragraaf 4.2). Dit hoofdstuk is relevant als de apparatuur in eerste instantie een afvalstof is en de vraag speelt of deze afvalstatus kan vervallen of niet.

2. Reikwijdte en doelgroep

Hier wordt beschreven welke specifieke materialen en (verwerkings)handelingen binnen de reikwijdte van deze handreiking vallen. Daarnaast wordt ingegaan op de doelgroep van deze handreiking.

2.1 Welke materialen vallen onder de handreiking?

Deze handreiking heeft betrekking op elektrische en elektronische apparatuur die valt binnen de [Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur](#) (Regeling AEEA)¹. Apparatuur (al dan niet afgedankt²) die niet onder de Regeling valt, valt ook buiten de reikwijdte van deze handreiking. De handreiking kan echter wel gebruikt worden ter inspiratie voor het beoordelen van (A)EEA die niet onder de Regeling AEEA valt. Artikel 2 van de Regeling AEEA gaat in op het toepassingsgebied. De Regeling AEEA is bijvoorbeeld niet van toepassing op grote, niet-verplaatsbare industriële werktuigen en bepaalde grote vaste installaties. Deze handreiking richt zich dan ook met name op de apparaten die afkomstig zijn van bedrijven en consumenten die bijvoorbeeld binnenkomen bij kringloopwinkels, (gemeentelijke) milieustraten en andere inzamelpunten.

In principe gaat het om de meeste apparaten waaraan een stekker zit of die op batterijen werken. Denk aan (niet limitatief): grote apparaten zoals koelkasten, diepvriezers, televisietoestellen, wasmachines, wasdrogers, vaatwasmachines en elektrische fornuizen. Evenals kleinere apparaten zoals laptops, verlichtingsapparatuur (uitgezonderd gloeilampen), telefoons, stofzuigers, magnetrons, strijkijzers, broodroosters, waterkokers, klokken, rekenmachines en radiotoestellen. Maar ook minder voor de hand liggende apparaten zoals bijvoorbeeld vapes (e-sigaretten), schoenen met lampjes en in elektrisch in hoogte verstelbare bureaus. Als er onduidelijkheid bestaat over of een apparaat wel of niet onder de Regeling AEEA valt, dan kan de [Handreiking reikwijdte Regeling afgedankte elektr\(on\)ische apparatuur](#) als hulpmiddel dienen.

De Regeling AEEA is van toepassing op apparaten en niet op componenten (onderdelen) van apparaten. [Componenten](#) zijn onafgewerkte producten die geen directe functie hebben voor een eindgebruiker. Bijvoorbeeld transistors, chips, interne bedrading en condensatoren zijn geen EEA maar componenten omdat ze bedoeld zijn voor verdere verwerking door de producent tot een afgewerkt product (de EEA). Componenten die afzonderlijk op de markt worden gebracht om bijvoorbeeld andere apparaten te repareren, vallen buiten de Regeling AEEA tenzij het een zelfstandig functionerend component betreft. In sommige gevallen is het lastig om onderscheid te maken tussen een apparaat of een component. De [notitie Apparaat of component](#) kan hierbij helpen. Let wel, als een apparaat (in zijn geheel) onder de Regeling AEEA valt, dan vallen ook alle componenten die dat apparaat bevat onder de Regeling AEEA en dus onder deze handreiking. Dit geldt ook voor batterijen. Batterijen die onderdeel uitmaken van (A)EEA (bijvoorbeeld bij draadloze koptelefoons of oordopjes waarvan de batterijen vaak lastig te verwijderen zijn) vallen onder de Regeling AEEA en onder deze handreiking. Batterijen die gemakkelijk te verwijderen zijn (en daarmee geen onderdeel uitmaken van apparaten) vallen buiten de reikwijdte van de Regeling AEEA en deze handreiking³.

¹ De Regeling AEEA geeft de volgende definitie van elektrische en elektronische apparatuur: “*apparaten die afhankelijk zijn van elektrische stromen of elektromagnetische velden om naar behoren te werken en apparaten voor het opwekken, overbrengen en meten van die stromen en velden en die bedoeld zijn voor gebruik met een voedingsspanning van maximaal 1 000 volt bij wisselstroom en 1 500 volt bij gelijkstroom*” (Artikel 1 lid 1 onder f).

² De Regeling AEEA geeft de volgende definitie van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur: “*elektrische of elektronische apparaten die afvalstoffen zijn in de zin van artikel 3, onderdeel 1, van de kaderrichtlijn afvalstoffen daaronder begrepen alle onderdelen, subeenheden en verbruiksmaterialen die deel uitmaken van het apparaat op het moment dat het wordt afgedankt*” (Artikel 1 lid 1 onder b).

³ Deze batterijen vallen na demontage doorgaans onder Verordening (EU) 2023/1542 (Batterijen-verordening).

2.2 Welke (verwerkings)handelingen vallen onder de handreiking?

In deze handreiking wordt ingegaan op hergebruik en het voorbereiden voor hergebruik van (A)EEA. In artikel 1.1 lid 1 van de Wet Milieubeheer zijn deze begrippen gedefinieerd:

Hergebruik: "elke handeling waarbij producten of componenten die geen afvalstoffen zijn, opnieuw worden gebruikt voor hetzelfde doel als dat waarvoor zij waren bedoeld".

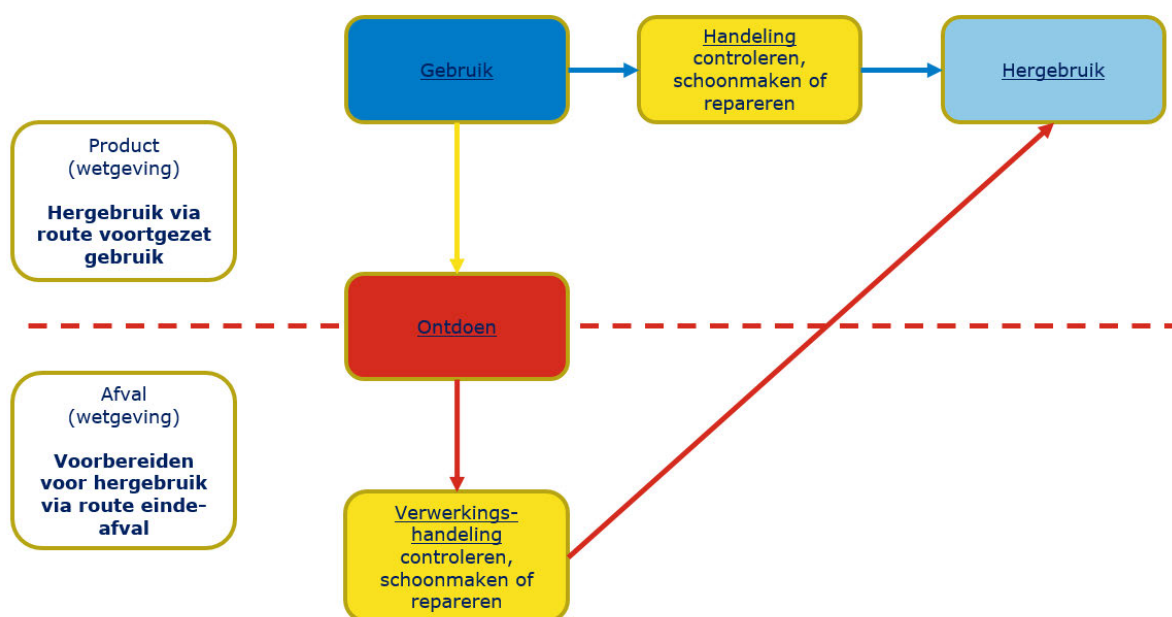
Voorbereiding voor hergebruik: "nuttige toepassing bestaande uit controleren, schoonmaken of repareren, waarbij producten of componenten van producten, die afvalstoffen zijn geworden, worden klaargemaakt zodat ze zullen worden hergebruikt zonder dat verdere voorbehandeling nodig is".

Bij hergebruik is **geen** sprake van een afvalverwerking omdat de apparaten die hiervoor in aanmerking komen geen afvalstoffen zijn. Voorbereiden voor hergebruik is **wel** een afvalverwerking omdat deze apparatuur in eerste instantie een afvalstof is. Voorbereiden voor hergebruik is de enige afvalverwerkingshandeling die valt binnen de reikwijdte van deze handreiking. Recycling en andere nuttige toepassing vallen buiten de reikwijdte van deze handreiking.

Figuur 1 geeft een overzicht van de handelingen die onder hergebruik vallen (zie de blauwe pijltjes) en de verwerkingshandelingen die onder voorbereiden voor hergebruik vallen (zie de rode pijltjes) en daarmee binnen de reikwijdte van deze handreiking. Bij zowel bij hergebruik als bij voorbereiden voor hergebruik worden apparaten gecontroleerd en waar nodig schoongemaakt of gerepareerd. Deze handelingen kunnen in essentie hetzelfde zijn. Alleen bij hergebruik betreft dit een 'handeling' en bij voorbereiden voor hergebruik een 'verwerkingshandeling' (omdat hierbij afvalstoffen worden verwerkt). Voor het werken met afvalstoffen gelden specifieke regels en vaak is ook een specifieke vergunning vereist.

Of sprake is van een niet-afvalstof of een afvalstof hangt samen met of sprake is van zich ontdoen. Bij hergebruik is er geen sprake van zich ontdoen en bij voorbereiden voor hergebruik is wel sprake van zich ontdoen. In hoofdstuk 3 en 4 wordt uitleg gegeven over wanneer sprake is van ontdoen.

Figuur 1 - (Verwerkings)handelingen bij (voorbereiden voor) hergebruik.

Voorbeeld hergebruik

Ik schenk mijn televisie aan de milieustraat, waarbij ik aangeef dat ik hoop dat het apparaat opnieuw gebruikt wordt. Op de milieustraat (die de mogelijkheid biedt tot voortgezet gebruik) ondergaat de televisie een handeling: het apparaat wordt gecontroleerd op geschiktheid voor hergebruik en waar nodig schoongemaakt en/of gerepareerd. Als voldaan wordt aan de toetsingsgronden 'zeker', 'rechtmatig' en 'voldoende hoogwaardig' gebruik (zie hoofdstuk 3), dan is de televisie geschikt voor hergebruik.

De [Handreiking voortgezet gebruik bij milieustraten](#) gaat verder in op de vraag of een materiaal een afvalstof is of in aanmerking komt voor voortgezet gebruik bij milieustraten.

Voorbeeld voorbereiden voor hergebruik

Ik besluit dat ik mijn televisie niet meer wil en ontdoe mij van het apparaat door deze naar een milieustraat te brengen. Het apparaat is nu een afvalstof. Op de milieustraat kan de televisie een verwerkingshandeling ondergaan, namelijk voorbereiding voor hergebruik: de televisie wordt dan gecontroleerd op geschiktheid voor hergebruik en waar nodig schoongemaakt en/of gerepareerd. Als het voorbereiden voor hergebruik is afgerond en aan de voorwaarden voor einde afval wordt voldaan (zie hoofdstuk 4), dan is sprake van einde-afval. De televisie is nu geen afvalstof meer en geschikt voor hergebruik.

Vorbereiden voor hergebruik en hergebruik zijn alleen van toepassing als materialen opnieuw gebruikt worden voor hetzelfde doel als dat waarvoor zij oorspronkelijk waren bedoeld (zie definitie op pagina 6). Als materialen voor een ander doel worden gebruikt als dat waarvoor zij oorspronkelijk waren bedoeld, dan is **geen** sprake van (vorbereiden voor) hergebruik maar mogelijk wel van 'ander gebruik'. Als bijvoorbeeld een LED-scherm uit een laptop wordt gehaald en dit scherm vervolgens wordt gebruikt als onderdeel van een gokkast, dan is geen sprake van gebruik voor hetzelfde doel. De oorspronkelijke prestaties, het doel en/of type van de apparatuur wordt dan dusdanig gewijzigd dat ook sprake kan zijn van een nieuw product, en niet van het hergebruiken van het oorspronkelijke product. Als de laptop daarentegen opnieuw gebruikt wordt als laptop, of een gokkast opnieuw als gokkast, dan is er wel sprake van gebruik voor hetzelfde doel. Deze handreiking is alleen van toepassing wanneer apparatuur voor hetzelfde doel wordt gebruikt en gaat niet in op mogelijkheden voor 'ander gebruik'. Zie de Handreiking A/nA voor meer informatie over ander gebruik.

2.3 Voor welke doelgroep is de handreiking geschreven?

In de Wet milieubeheer is bepaald dat een bevoegd gezag geen besluit hoeft te geven over de afvalstatus van een materiaal, tenzij sprake is van de uitvoering van vergunningverlening-, toezicht- en/of handhavingstaken. De houder⁴ van een materiaal oordeelt dus zelf, eventueel samen met de ontvanger, over de vraag of het materiaal een afvalstof of niet-afvalstof is (zelfbeoordeling). Deze beoordeling moet goed onderbouwd worden en plaatsvinden op basis van de voor dat materiaal relevante wet- en regelgeving, toetsingskaders in het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP3)⁵ en de Handreiking A/nA. De Handreiking (A)EEA kan helpen ter ondersteuning bij deze zelfbeoordeling voor (A)EEA. Om deze reden is de handreiking met name interessant voor houders van (A)EEA. De houder kan (afhankelijk van het moment van beoordelen) bestaan uit verschillende partijen in de keten van (A)EEA, met name distributeurs. Met de distributeur wordt in deze handreiking de natuurlijke persoon of rechtspersoon bedoeld, die deel uitmaakt van de toeleveringsketen van EEA en EEA aanbiedt op de markt. Ze ontvangen of kopen apparaten van consumenten of bedrijven om deze vervolgens (eventueel na reparatie) weer op de markt te brengen. Circulaire ambachtcentra of partijen die bij circulaire ambachtcentra betrokken kunnen zijn, zoals milieustraten, reparateurs, kringloopwinkels en andere tweedehands verkopers van EEA, zijn doorgaans ook distributeurs.

⁴ Met de houder wordt de natuurlijke of rechtspersoon bedoeld die de materialen fysiek in zijn bezit heeft. De houder hoeft dus niet het eigendom van de materialen te hebben.

⁵ Op het moment van publicatie van deze handreiking vormt het LAP3 het kader voor afval en circulaire economie in Nederland. Het LAP3 wordt opgevolgd door het [Circulair Materialenplan](#). Het Circulair Materialenplan zal eind 2025 in werking treden.

Daarnaast is deze handreiking bedoeld voor vergunningverleners, toezichthouders en handhavers die een bevoegdheid hebben om een oordeel te geven over de status van een materiaal.

Bij import of export kan een bevoegd gezag van een ander land een ander oordeel geven over de status van de (A)EEA. Wanneer bij internationaal transport verschil van inzicht bestaat tussen de betrokken bevoegde autoriteiten over de status van een materiaal (afvalstof of niet-afvalstof) geldt het zwaarste regime. De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) geeft meer uitleg over het [exporteren van gebruikte EEA](#) voor hergebruik naar het buitenland. In deze handreiking wordt verder niet ingegaan op import of export van (A)EEA.

In wetgeving worden vaak definities gegeven van (onder andere) rechtspersonen zoals producenten, importeurs en distributeurs, zodat er geen onduidelijkheid bestaat wie met een specifieke partij bedoeld wordt. In deze handreiking is vanwege de leesbaarheid niet steeds de definitie overgenomen zoals deze in de betreffende wetgeving is opgenomen. Kijk daarom altijd in de wetgeving die van toepassing is voor de correcte definitie van verschillende partijen.

3. Hergebruik

Dit hoofdstuk gaat in op de beoordeling of sprake is van hergebruik van EEA. Bij hergebruik is **geen** sprake van een afvalstof, daarom moet eerst worden bepaald of iets een afvalstof is of niet. Hergebruik betreft elke handeling waarbij EEA opnieuw worden gebruikt voor hetzelfde gebruiksdoel (zie Figuur 2).

Figuur 2 - Hergebruik van EEA.

De beoordeling of sprake is van een afvalstof of niet-afvalstof moet altijd per geval worden gemaakt. Voor hergebruik van EEA moet worden gekeken naar het begrip 'zich ontdoen' uit de definitie van het begrip afvalstoffen. De definitie van een afvalstof in artikel 1.1 lid 1 Wm is als volgt:

Afvalstoffen: "alle stoffen, mengsels of voorwerpen, waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen."

Op basis van de afvalstoffendefinitie wordt EEA dus een afvalstof wanneer aan één van de volgende punten wordt voldaan:

- De houder⁶ ontdoet zich: er is sprake van een **actie**. Bijvoorbeeld wanneer een apparaat bij een e-waste (AEEA) inleverpunt wordt ingeleverd is sprake van een afvalstof. Het is in deze situatie namelijk niet zeker dat het apparaat nog goed werkt.
- De houder is voornemens zich te ontdoen: er is sprake van een **intentie**. Deze intentie blijkt bijvoorbeeld uit een afspraak tussen de houder en een afnemer. Wanneer het oude apparaat wordt meegenomen als het nieuwe apparaat wordt thuisgebracht, is de intentie van de houder doorgaans om een nieuw apparaat te krijgen en is het minder van belang wat er met het oude apparaat gebeurt. Dit is een indicatie dat de houder het apparaat als een last ziet en is er sprake van een afvalstof. Echter, als een klant een apparaat (in originele verpakking) retourneert bij een winkel is de intentie doorgaans om geld terug krijgen. Hierbij is (vaak) geen sprake van een afvalstof.
- De houder moet zich ontdoen: er is sprake van een **wettelijke verplichting**. Zo kunnen bepaalde koelinstallaties nog (H)CFK's bevatten waarvoor een wettelijke verplichting bestaat om deze te vernietigen. In deze situatie is sprake van een afvalstof.

In de praktijk kan het lastig zijn om te bepalen of sprake is van 'ontdoen' of niet. Uitspraken van de rechter (jurisprudentie) over eerdere casussen kunnen dan richting geven over latere, soortgelijke gevallen. Zie het voorbeeld – arrest Tronex.

Voorbeeld – arrest Tronex

Een voorbeeld uit de jurisprudentie bij de vraag of er sprake is van 'zich ontdoen' biedt het arrest Tronex (HvJ 4 juli 2019, C-624/17, ECLI:EU:C:2019:564) van het Europese Hof van Justitie. In deze zaak speelde de vraag of een partij elektrische apparaten met diverse herkomst die verscheept werd naar Tanzania als afval moest worden gekwalificeerd. Het Hof stelde vast dat:

- goederen die door een klant worden geretourneerd op basis van de koopovereenkomst niet zijn afgedankt. De klant heeft hier immers niet de intentie om zo een goed af te danken maar om het geld terug te krijgen in het kader van de civiele overeenkomst;

⁶ Houder: de natuurlijke of rechtspersoon die de materialen fysiek in zijn bezit heeft. In dit geval is dit doorgaans een persoon of een organisatie die de EEA bij zich heeft. De houder hoeft niet per se de eigenaar van de EEA te zijn.

- overtollige goederen die zich bevinden in een ongeopende originele verpakking eveneens geen afval zijn, tenzij er aanwijzingen zijn om het tegendeel aan te nemen; en
- een partij goederen met uiteenlopende herkomst is daarentegen wel afval wanneer deze partij apparaten bevat waarvan niet vooraf is vastgesteld dat ze goed werken, of die niet naar behoren zijn beschermd tegen transportschade.

Of er sprake is van een afvalstof of niet wordt beleidsmatig ingevuld op basis van de toetsingsgronden 'zeker', 'rechtmatig' en 'voldoende hoogwaardig' gebruik, zie [hoofdstuk B.6](#) van LAP3. Om te bepalen of sprake is van hergebruik van EEA moet daarom vastgesteld worden dat:

- het zeker is dat de EEA gebruikt zal worden;
- het voorgenomen gebruik rechtmatig is; en
- het voorgenomen gebruik vanuit grondstoffenefficiëntie voldoende hoogwaardig is.

In de paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 wordt achtereenvolgens ingegaan op zeker, rechtmatig en voldoende hoogwaardig gebruik. Paragraaf 3.4 geeft een conclusie van de informatie die wordt behandeld in dit hoofdstuk en gaat in op situaties waarin geen sprake is van hergebruik.

3.1 Toetsingsgrond zeker gebruik

Met zeker gebruik wordt bedoeld dat het voorgenomen hergebruik van de EEA niet enkel mogelijk is, maar ook voldoende zeker. Dit is onder andere afhankelijk van de context waarin het apparaat wordt overgedragen. Zo moet het de intentie van de houder zijn dat het apparaat (opnieuw) gebruikt wordt en dat het apparaat hiervoor geschikt is.

Het is voldoende zeker dat de EEA gebruikt gaat worden als er cumulatief:

1. een bestaande markt is voor de EEA;
2. een concrete koper/afnemer is die de intentie heeft en in staat is om de EEA te gebruiken/verkopen;
3. sprake is van EEA die geschikt is om (opnieuw) gebruikt te worden; en
4. voldaan wordt aan de voorwaarden voor opslag en afzet van de EEA.

Toelichting

Ad 1. Bestaande markt

Zekerheid van het hergebruik van EEA is afhankelijk van of er een solide markt bestaat voor de EEA. Dit betekent dat de apparatuur onder gunstige omstandigheden verhandeld moet worden. Een negatieve marktwaarde is een duidelijke indicatie dat sprake is van een afvalstof. Als een apparaat een verkoopwaarde heeft boven de grondstofwaarde, dan is dit een indicatie van een bestaande markt.

Als apparatuur is verouderd, kan dit van invloed zijn op de vraag of er nog wel een markt is voor het apparaat. Doorgaans geldt hoe ouder het apparaat, hoe kleiner de kans dat er nog een solide markt voor het apparaat bestaat. Een uitzondering kan bestaan voor retro apparaten zoals spelcomputers, platenspellers en versterkers. Hiervoor geldt vaak juist hoe ouder het apparaat, hoe waardevoller.

In principe kan worden aangenomen dat er voor gangbare EEA een markt bestaat, dit hoeft niet specifiek te worden aangetoond. Voor oudere apparatuur, waarvan het specifieke apparaat of model bijvoorbeeld niet meer nieuw verkocht of geproduceerd wordt (denk aan faxmachines, DVD recorders of oudere modellen mobiele telefoons), staat dit ter discussie. Voor dergelijke oudere apparatuur is een onderbouwing nodig die aantoont dat er nog een markt voor de apparaten bestaat. Hierbij kan een eenvoudige onderbouwing volstaan, zoals een link naar een artikel of naar een tweedehands verkoop platform waar vergelijkbare producten worden verkocht.

Ad 2. Concrete afnemer

Er moet een koper/afnemer zijn die de intentie heeft en in staat is om het apparaat te gebruiken/verkopen. Dit kan blijken uit:

- vastgelegde afspraken waaruit blijkt dat de EEA uiteindelijk hergebruikt zal worden. Deze afspraken kunnen bestaan uit een schriftelijke overeenkomst of anderszins uit een schriftelijke intentieverklaring tussen de houder en de afnemer; en/of
- een (financiële) transactie tussen de houder en een afnemer, bijvoorbeeld via een (online)winkel of platform.

Ad 3. Geschiktheid voor hergebruik

Voor of tijdens het afgeven van EEA moet gecontroleerd worden of hergebruik volgens de oorspronkelijke bestemming mogelijk is. Bij inleverlocaties of milieustraten moet deze controle bij inname plaatsvinden⁷. Als afgifte plaatsvindt op een onbemande locatie waar de EEA wordt achtergelaten zonder test dan is sprake van een afvalstof omdat er geen zekerheid van gebruik is. Een aanwijzing dat een controle heeft plaatsgevonden is bijvoorbeeld een sticker op het apparaat of de verpakking dat het apparaat functioneert. Bij online platforms zoals Marktplaats moet de houder zelf controleren of het materiaal nog werkt voordat hij dit voor verkoop aanbiedt.

Voorbeeld – arrest Tronex

In het arrest Tronex benadrukt het Hof dat hergebruik niet alleen mogelijk maar ook zeker moet zijn. Die zekerheid moet feitelijk blijken door een controle van goederen en door zo nodig reparaties vooraf uit te voeren zodat niets het hergebruik in de weg staat.

Of EEA geschikt is voor hergebruik is onder andere afhankelijk van het soort EEA en van de kwaliteit daarvan. Voor hergebruik moet het duidelijk zijn dat de EEA geschikt is om **voor hetzelfde doel** gebruikt te worden. Hierbij is van belang dat de EEA nog steeds voldoet aan de verwachtingen van de afnemer. Zo zal een laptop die steeds vastloopt of die geen toegang meer heeft tot software-updates naar verwachting niet meer ingezet kunnen worden voor het oorspronkelijke doel en daarmee kan er ook geen sprake zijn van hergebruik. Een ander voorbeeld is een oude printer die niet aangesloten kan worden op moderne computers, dit is een indicatie dat het apparaat ongeschikt is om voor hetzelfde doel gebruikt te worden.

Om aan te tonen dat apparatuur nog geschikt is voor hetzelfde doel moet de apparatuur voldoen aan dezelfde specificaties als andere (vergelijkbare) producten op de markt. Hiervoor moet gecontroleerd worden of de EEA nog werkt en in goede staat is. Dit kan bijvoorbeeld worden gedaan door het apparaat van stroom te voorzien en op een veilige manier uit te proberen. Hierbij zullen de functies van het apparaat daadwerkelijk moeten werken. Het uitvoeren van een ruwe stekkertest (het apparaat gaat wel of niet aan) is voor eenvoudige apparatuur zoals handmixers of lampen voldoende. Voor complexere apparatuur zoals stofzuigers en ovens is vaak een prestatietest nodig; heeft de stofzuiger nog voldoende zuigkracht en wordt de oven nog voldoende warm. Bij bijvoorbeeld een laptop of een telefoon is een nog uitgebreidere test nodig. Bijvoorbeeld een controle op softwarefunctionaliteit en hardwareprestaties. Om apparaten te controleren op geschiktheid voor hergebruik heb je geen CENELEC-certificaat nodig⁸.

Het kan voorkomen dat apparatuur (herstelbare) beschadigingen, verontreinigingen en/of defecten hebben. Deze EEA kan onder voorwaarden nog steeds in aanmerking komen voor hergebruik. Het gaat dan om EEA waarbij de oorspronkelijk houder (degene die de apparatuur afgeeft aan een reparateur of deze zelf repareert) zich niet ontdoet. De reparateur ontvangt de EEA dus als niet-afvalstof. Vervolgens repareert, controleert en/of reinigt⁹ de reparateur de EEA

⁷ Dit geldt voor milieustraten die de mogelijkheid tot het aanbieden van materialen voor hergebruik hebben, zie voor meer informatie de Handreiking voortgezet gebruik bij milieustraten op [Afvalstof of niet-afvalstof – Afvalcirculair](#).

⁸ CENELEC is een NEN-norm, een Europese standaard voor de verwerking van afgedankte elektrische en elektronische apparaten (e-waste).

⁹ Bij apparatuur betreft het schoonmaken niet enkel het reinigen (het verwijderen van vuil) van de apparaten, maar ook (waar nodig) het verwijderen van de gegevens van de eerdere gebruiker. In het geval van een laptop moeten bijvoorbeeld de programma's en bestanden van de eerdere gebruiker permanent worden verwijderd.

voordat deze naar de afnemer gaan. Voor het repareren van EEA ten behoeve van hergebruik heb je geen CENELEC-certificaat nodig.

EEA met subtiele beschadigingen of gebruikssporen (die het gebruik van de apparatuur niet belemmeren) kunnen nog steeds verkocht worden onder voorwaarde dat de beschadigingen/gebruikssporen duidelijk kenbaar worden gemaakt aan de afnemer. Als de EEA dusdanig beschadigd is dat het niet meer gebruikt kan worden voor hetzelfde doel, dan is geen sprake van hergebruik ook al wordt dit gecommuniceerd met de afnemer. Dus bijvoorbeeld een defect koffiezetapparaat waarvan de melkopschuimer het nog wel doet, kan niet worden verkocht als 'defect koffiezetapparaat met werkende melkopschuimer' voor hergebruik.

Ad 4. Opslag en afzet

EEA mag tijdelijk worden opgeslagen voordat de levering aan de uiteindelijke afnemer plaatsvindt. Bij EEA is het hierbij belangrijk dat de materialen worden ingezameld en opgeslagen op een veilige manier die niet ten koste gaat van de kwaliteit van de EEA zodat hergebruik mogelijk blijft. Zo moet de apparatuur droog bewaard worden, gescheiden van andere materialen en mag er niet met de EEA worden gegooid.

Indien de EEA wordt vervoerd dan moet de lading beschikken over passende bescherming tegen beschadiging tijdens het vervoer en het in- en uitladen. Als de originele verpakking van de apparatuur niet meer beschikbaar is, volstaat een andere bescherming zoals een (hergebruikte) kartonnen doos ook. Daarnaast moet de EEA voorzichtig worden opgestapeld om beschadiging te voorkomen.

Voorbeeld – arrest Tronex

In het arrest Tronex benadrukt het Hof dat de houder die voornemens is om apparaten aan een derde te leveren, er met een geschikte verpakking voor moet zorgen dat de apparaten niet defect raken. Zonder een deugdelijke verpakking moet worden aangenomen dat de houder zich van de apparaten wenst te ontdoen en is er sprake van een afvalstof.

Om te beoordelen of aan de toetsingsgrond van zekerheid van gebruik is voldaan, is de hoeveelheid van de opgeslagen EEA, evenals de duur van de opslag van belang. Bij langdurige opslag zal de zekerheid van het gebruik doorgaans moeilijker aantoonbaar zijn. Het is daarom belangrijk dat de apparaten niet voor onbepaalde tijd en in grote hoeveelheden worden opgeslagen. Er moeten concrete afspraken worden gemaakt over (de frequentie van) de levering aan, of het ophalen van de apparatuur door, de afnemer. Hierbij moet rekening worden gehouden met de opslagcapaciteit. Het is aan te raden dat de apparatuur maandelijks of uiterlijk één keer per half jaar wordt opgehaald.

3.2 Toetsingsgrond rechtmatig gebruik

De tweede toetsingsgrond om te bepalen of sprake is van hergebruik is dat het voorgenomen gebruik van de EEA rechtmatig is.

De toetsingsgrond 'rechtmatig gebruik' houdt in dat het voorgenomen hergebruik van het apparaat (cumulatief):

1. voldoet aan alle van toepassing zijnde wet- en regelgeving;
2. geen overwegend negatief effect heeft op het milieu en/of de menselijke gezondheid.

Toelichting

Ad 1. Wet- en regelgeving

Het voorgenomen gebruik van de apparatuur moet voldoen aan de voor EEA relevante Europese en Nederlandse wetgeving. Hergebruik van EEA kan op grond van de geldende wetgeving verboden zijn, of aan andere beperkingen of voorwaarden verbonden zijn.

Doordat de EEA al eerder in de handel is gebracht en op de markt is aangeboden, kan voor apparatuur die niet al te oud is over het algemeen worden aangenomen dat deze nog voldoet aan de Europese en Nederlandse wetgeving. Bij oudere apparatuur kan dit ter discussie staan. Ook zijn er specifieke soorten apparatuur waarbij extra moet worden opgelet of deze nog aan de Europese en Nederlandse wetgeving voldoen. Hieronder is een overzicht gegeven van Europese en Nederlandse wetgeving die relevant is of kan zijn voor EEA. Hierbij zijn ook enkele voorbeelden gegeven van apparatuur, of specifieke onderdelen hierin, waarbij extra moet worden opgelet.

Er gelden specifieke veiligheidseisen voor elektrische materialen (bijvoorbeeld voor elektrische huishoudelijke apparatuur). Deze eisen zijn opgenomen in [Richtlijn \(EU\) 2014/35](#) (hierna de Laagspanningsrichtlijn). De richtlijn geldt voor elektrische materialen met een nominale wisselspanning tussen de 50V en 1000V, en een nominale gelijkspanning tussen de 75V en 1500V. De Laagspanningsrichtlijn is in de Nederlandse wetgeving opgenomen in het [Warenwetbesluit elektrisch materiaal](#)¹⁰. Ook tweedehands EEA moet voldoen aan het Warenwetbesluit elektrisch materiaal. Distributeurs moeten bij het op de markt brengen van elektrisch materiaal bijvoorbeeld controleren of CE-markering is aangebracht. Elektrische materialen die niet vallen onder het Warenwetbesluit elektrisch materiaal¹¹ of andere specifieke wetgeving¹², moeten voldoen aan [Verordening \(EU\) 2023/988](#) (hierna de Verordening algemene productveiligheid) inzake algemene productveiligheid¹³. In het [Warenwetbesluit algemene productveiligheid](#) zijn regels vastgesteld in verband met de uitvoering van de Verordening algemene productveiligheid in Nederland.

De Verordening algemene productveiligheid geldt zowel voor nieuwe als voor tweedehandsproducten. Alleen die apparaten die op de markt worden gebracht met een markering dat ze eerst gerepareerd moeten worden, vallen niet onder deze verordening (artikel 2, derde lid, Verordening algemene productveiligheid). Deze markering hoeft niet aan specifieke eisen te voldoen, zolang voor de consument maar duidelijk wordt dat het een nog te repareren/reviseren product of historisch verzamelobject is. Als de reparatie klaar is en het product wordt daarna op de markt gebracht, dan geldt deze verordening. Artikel 12 van de Verordening algemene productveiligheid regelt de verplichtingen voor een distributeur, waaronder ook iemand die tweedehands goederen op de markt brengt.

Bij het op de markt aanbieden van radioapparatuur zoals televisies, mobiele telefoons, draadloze bluetooth en wifi-apparatuur moet worden voldaan aan de [Telecommunicatiewet](#) en onderliggende regelgeving.

CE-markering

Een CE-markering toont aan dat het product voldoet aan de Europese eisen voor veiligheid, gezondheid en milieu, en vrij is te verhandelen binnen de EU. Een CE-markering vervalt in principe niet en blijft geldig zolang de EEA niet ingrijpend verandert. Een CE-markering is alleen verplicht voor producten waarvoor EU-specificaties bestaan die bepalen dat zij van een CE-markering moeten zijn voorzien. Alle producten die vallen onder het [Warenwetbesluit elektrisch materiaal](#) moeten bijvoorbeeld voorzien zijn van een CE-markering. Maar er kunnen voor elektr(on)ische apparaten ook nog andere [EU-maatregelen van toepassing zijn die een CE-](#)

¹⁰ Voorheen was het [Warenwetbesluit elektrotechnische producten](#) van toepassing. Elektrisch materiaal dat voldoet aan het Warenwetbesluit elektrotechnische producten zoals dat onmiddellijk vóór 20 april 2016 luidde en vóór dat tijdstip in de handel is gebracht, mag ook na dat tijdstip op de markt worden aangeboden. Dit betekent dat EEA van vóór 2016 nog wel mag worden hergebruikt en niet hoeft te voldoen aan het nieuwe Warenwetbesluit elektrisch materiaal, maar dan wel moet voldoen aan het Warenwetbesluit elektrotechnische producten. De toezichthouder op het Warenwetbesluit elektrisch materiaal is de NVWA.

¹¹ Zie bijlage II van de Laagspanningsrichtlijn ([Richtlijn \(EU\) 2014/35](#)) voor de uitgezonderde materialen. Elektriciteitsmeters, contactdozen en contactstoppen voor huishoudelijk gebruik zijn voorbeelden van uitzonderingen.

¹² Bijvoorbeeld voor apparaten die zijn bedoeld voor gebruik op plaatsen waar ontploffingsgevaar kan heersen ([Richtlijn \(EU\) 2014/34](#)) en elektriciteitsmeters die onder de Meetinstrumentenrichtlijn ([Richtlijn \(EU\) 2014/32](#)) vallen.

¹³ Sinds 13 december 2024 is Verordening algemene productveiligheid met betrekking tot de algemene productveiligheid van toepassing. Deze verordening voorziet in essentiële regels over de veiligheid van consumentenproducten die in de handel worden gebracht of op de markt worden aangeboden. Denk daarbij aan een klachtenregister, of het uit de handel halen van gevaarlijke producten. Artikel 2, eerste lid, tweede volzin van de verordening regelt dat specifieke productregelgeving voorgaat. Alleen voor de aspecten die niet in de specifieke regelgeving is geregeld, geldt deze verordening.

[markering vereisen](#), dit is bijvoorbeeld het geval voor elektrisch speelgoed en voor radioapparatuur.

De fabrikant brengt het CE-logo zichtbaar, leesbaar en onuitwisbaar aan op het product of op een gegevensplaatje. Als dit niet kan, dan mag het ook op de verpakking of in een begeleidend document. Veel apparatuur die voor hergebruik in aanmerking komt en waarvoor een CE-markering verplicht is, zal daarom al van CE-markering voorzien zijn op het moment dat de distributeur de EEA koopt/ontvangt.

Distributeurs moeten erop toezien dat de EEA die zij op de markt aanbieden voorzien is van de juiste documentatie en CE-markering. Distributeurs moeten ook in staat zijn om producten te identificeren die niet aan de eisen voldoen. Als de CE-markering ontbreekt (of niet meer traceerbaar is omdat de markering bijvoorbeeld was aangebracht op de verpakking en deze verpakking ontbreekt) dan kan altijd contact opgenomen worden met de fabrikant van het product. De fabrikant moet dan een conformiteitsverklaring en/of informatie aanleveren. Middels dit document verklaart de fabrikant dat het product aan de EU-eisen voldoet en wie er verantwoordelijk is. Op de website van RVO wordt meer uitleg gegeven over [CE-markeringen](#). De [Regelhulp CE-Markering](#) van RVO kan helpen bij het vaststellen of CE-markering nodig is.

Stoffenwetgeving

De [Regeling gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur](#) bevat regels voor het gebruik van bepaalde stoffen in EEA. Zo is het in de handel brengen, met inbegrip van kabels en reserveonderdelen voor het repareren en het hergebruiken van bepaalde EEA verboden als de EEA stoffen bevat die de maximale concentratiegrenswaarde overschrijden uit bijlage II van de [Richtlijn 2011/65/EU](#)¹⁴ (RoHS) (Zie artikel 3 van de regeling). Ook moet een distributeur bij het op de markt brengen van EEA de CE-markering controleren (artikel 7 van de regeling). De Kwikverordening ([Verordening \(EU\) 2017/852](#)) kan ook relevant zijn voor bepaalde apparatuur, echter verwijst De Kwikverordening voor de meeste toepassingen van kwik in EEA naar RoHS.

Daarnaast is de [REACH](#)-Verordening van belang voor de vervaardiging, het in de handel brengen, het op de markt aanbieden, of het gebruik van stoffen, mengsels en voorwerpen in de EU. REACH staat voor Registratie, Evaluatie, Autorisatie van Chemicaliën. Voor stoffen uit bijlage XVII van REACH gelden voorwaarden en beperkingen en kunnen concentratiegrenzen zijn gesteld voor stoffen, mengsels en voorwerpen (artikel 67 REACH). Dit betekent dat hergebruik van apparatuur die deze stoffen bevatten niet langer mogelijk is, tenzij is voldaan aan de restricties.

Voorbeeld – REACH restrictie

Een voorbeeld van een REACH restrictie met betrekking tot apparatuur zijn polychloorterfenylen (PCT's). Volgens restrictie 1 mogen PCT's niet in de handel worden gebracht of worden gebruikt in apparaten in een concentratie van meer dan 50 mg/kg (0,005 gewichtsprocent). PCT's werden vooral geproduceerd tussen 1930 en 1980. Sinds 1985 is het gebruik in Europa sterk beperkt. In huishoudelijke toepassingen kunnen PCT's bijvoorbeeld voorkomen in condensatoren in oude televisies en radio's. Apparatuur die niet voldoet aan restrictie 1 mag niet worden hergebruikt. Gezien de ouderdom van de apparatuur is het echter onwaarschijnlijk dat deze überhaupt nog in aanmerking komt voor hergebruik.

De POP-verordening ([Verordening \(EU\) 2019/1021](#)) bevat specifieke verplichtingen voor zogenaamde persistente organische verontreinigende stoffen (POP's). POP's zijn toxische stoffen die moeilijk afbreken en over lange afstand getransporteerd kunnen worden via lucht en water. Bij hergebruik moet aan bijlage I van de verordening worden voldaan.

Voorbeeld – POP-verordening

Een voorbeeld van een stof in bijlage I zijn polychloorbifenylen (PCB's). PCB's kunnen voorkomen in transformatoren, condensatoren, hydraulische apparatuur en met olie gevulde verwarmingsradiatoren. PCB's kunnen met name voorkomen in oude elektrische apparaten die zijn geproduceerd vóór 1985. Apparaten met meer dan 0,005 % PCB's en een volume van

¹⁴ Richtlijn 2011/65/EU, oftewel de richtlijn betreffende beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur, afgekort RoHS.

meer dan 0,05 dm³ moeten uiterlijk op 31 december 2025 uit gebruik zijn genomen. Vanaf 31 december 2025 is elk gebruik, dus ook hergebruik verboden.

Sterk verouderde apparatuur bevat soms nog ozonafbrekende stoffen. Het is verboden om apparatuur in de handel te brengen of al dan niet tegen betaling verder te leveren die stoffen bevatten of nodig hebben voor hun werking die in bijlage I van de Ozonverordening ([Verordening \(EU\) 2024/590](#)) genoemd worden. Dit betekent dat hergebruik van apparaten die stoffen uit bijlage I van de ODS-verordening bevatten niet is toegestaan. Dit gaat met name om hele oude koelkasten (van vóór 1995).

Hergebruik van een materiaal dat een stof bevat waarvoor een wettelijke plicht geldt tot vernietiging, is niet rechtmatig. Zo kunnen huishoudelijke apparaten zoals broodroosters, strijkijzers, warmhoudplaatjes, straalkachels en haardrogers van voor 1994 bijvoorbeeld asbest bevatten. In de [Regeling AEEA](#) is de inzameling van deze producten geregeld. Als deze huishoudelijke apparaten aan het eind van hun levensduur gekomen zijn, dienen ze in hun geheel verwijderd te worden. Deze apparaten komen daarom niet in aanmerking voor hergebruik als deze asbest bevatten.

Ad 2. Geen overwegend negatief effect

Hergebruik van EEA is niet rechtmatig als dit mogelijk risico's met zich meebrengt voor het milieu of de menselijke gezondheid. Het gaat hierbij om risico's van stoffen die niet gedekt zijn in de geldende regelgeving zoals in ad 1 besproken. Indien het om niet heel oude EEA gaat is de verwachting dat de eventuele risico's gedekt zijn doordat de apparatuur bij het in de handel brengen al aan de wetgeving moest voldoen. Bij de beoordeling of een materiaal geschikt is voor hergebruik moet echter altijd aandacht zijn voor eventuele ongunstige effecten op milieu en de menselijke gezondheid. Een punt van aandacht hierbij is het energiegebruik van EEA. Oude apparaten kunnen in sommige gevallen meer energie (soms wel het dubbele) verbruiken dan nieuwe EEA. Als dit het geval is kan de houder een beoordeling maken of het niet beter is om de oude apparatuur toch niet te hergebruiken.

3.3 Toetsingsgrond voldoende hoogwaardig gebruik

De toetsingsgrond voldoende hoogwaardig gebruik houdt in dat het voorgenomen gebruik wenselijk moet zijn vanuit het oogpunt van grondstoffenefficiëntie. Of het voorgenomen gebruik voldoende hoogwaardig is moet getoetst worden aan de afvalstoffenhiërarchie in LAP3¹⁵. Hergebruik zorgt dat apparaten die geschikt zijn om opnieuw te gebruiken geen afvalstoffen worden. Omdat het voorkomen van afval (preventie) bovenaan de afvalhiërarchie staat is het hergebruik van apparatuur vanuit het oogpunt van grondstoffenefficiëntie voldoende hoogwaardig.

3.4 Conclusie

De beoordeling of sprake is van een afvalstof of niet-afvalstof moet per geval worden beoordeeld aan de hand van de afvalstoffedefinitie in artikel 1.1 lid 1 Wm en de toetsingsgronden 'zeker', 'rechtmatig' en 'voldoende hoogwaardig' gebruik.

Hergebruik

Als aan alle drie de toetsingsgronden wordt voldaan is sprake van een niet-afvalstof en als EEA voor hetzelfde doel gebruikt blijft worden dan is sprake van hergebruik. Bij hergebruik is voor die EEA de afvalstoffenwetgeving niet van toepassing, maar valt de EEA onder de stoffen- en productwetgeving. Distributeurs die EEA voor hergebruik verkopen (op de markt aanbieden) kunnen in het kader van vergunningverlening, toezicht en de handhaving worden gevraagd naar de status van de EEA (afvalstof of niet-afvalstof). Deze bedrijven en instanties moeten op verzoek van het bevoegd gezag alle relevante informatie verstrekken om aan te tonen dat sprake

¹⁵ De afvalstoffenhiërarchie uit de Kra is geïmplementeerd in artikel 10.4 Wm, en de nadere uitwerking daarvan in LAP3. Specifiek voor AEEA is de uitwerking in [sectorplan 71](#) van het LAP3. In 2025 zal het [Circulair Materialenplan](#) in werking treden en hiermee het LAP3 vervangen. Vanaf dat moment moet gekeken worden naar de afvalstoffenhiërarchie in het Circulair Materialenplan.

is van hergebruik. Hierbij is het belangrijk dat dit voldoende is onderbouwd op basis van de hierboven besproken toetsingsgronden.

Geen hergebruik

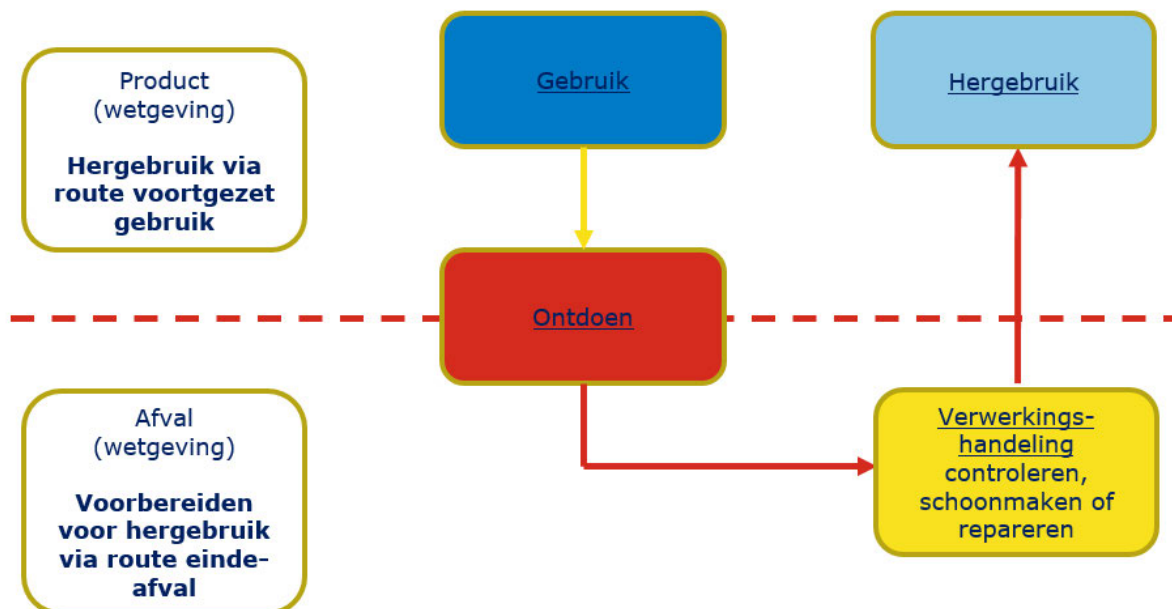
Als wel wordt voldaan aan de toetsingsgronden maar de EEA niet wordt gebruikt voor hetzelfde doel, dan is mogelijk sprake van een andere vorm van voortgezet gebruik zoals 'ander gebruik' of 'eerste gebruik'. Zie voor meer informatie hierover de Handreiking A/nA.

Als niet wordt voldaan aan de toetsingsgronden is er geen sprake van hergebruik. In dat geval is de EEA een afvalstof (AEEA) en moet worden voldaan aan de afvalstoffenwetgeving. Bij twijfel of wel aan alle toetsingsgronden wordt voldaan moet voor de zekerheid worden uitgegaan van een afvalstof. Wel kan in een later stadium de afvalstatus weer vervallen (zie hoofdstuk 4 voor de mogelijkheid tot voorbereiden voor hergebruik bij einde-afval).

4. Voorbereiden voor hergebruik

Dit hoofdstuk gaat in op de beoordeling of sprake is van einde-afval of niet bij AEEA. Het gaat hier alleen over de einde-afval mogelijkheid via voorbereiden voor hergebruik. Dit betekent dat het afgedankte apparaat na voorbereiden voor hergebruik geschikt is voor gebruik voor het oorspronkelijke doel (zie Figuur 3).

Figuur 3 - AEEA voorbereiden voor hergebruik

De beoordeling of sprake is van een afvalstof of niet-afvalstof moet altijd per geval worden gemaakt. Alleen afvalstoffen kunnen in aanmerking komen voor de einde-afvalstatus. Om te bepalen of er sprake is van een afvalstof moet worden gekeken naar het begrip 'zich ontdoen' uit de definitie van het begrip afvalstoffen uit artikel 1.1 lid 1 Wm:

Afvalstoffen: "alle stoffen, mengsels of voorwerpen, waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen."

Op basis van de afvalstoffendefinitie wordt EEA dus een afvalstof wanneer aan één van de volgende punten wordt voldaan:

- De houder¹⁶ ontdoet zich: er is sprake van een **actie**. Bijvoorbeeld wanneer een apparaat bij een e-waste (AEEA) inleverpunt wordt ingeleverd is sprake van een afvalstof. Het is in deze situatie namelijk niet zeker dat het apparaat nog goed werkt.
- De houder is voornemens zich te ontdoen: er is sprake van een **intentie**. Deze intentie blijkt bijvoorbeeld uit een afspraak tussen de houder en een afnemer. Wanneer het oude apparaat wordt meegenomen als het nieuwe apparaat wordt thuisgebracht, is de intentie van de houder doorgaans om een nieuw apparaat te krijgen en is het minder van belang wat er met het oude apparaat gebeurt. Dit is een indicatie dat de houder het apparaat als een last ziet en is er sprake van een afvalstof. Echter, als een klant een apparaat (in originele verpakking) retourneert bij een winkel is de intentie doorgaans om geld terug krijgen. Hierbij is (vaak) geen sprake van een afvalstof.
- De houder moet zich ontdoen: er is sprake van een **wettelijke verplichting**. Zo kunnen bepaalde koelinstallaties nog (H)CFK's bevatten waarvoor een wettelijke verplichting bestaat om deze te vernietigen. In deze situatie is sprake van een afvalstof.

¹⁶ Houder: de natuurlijke of rechtspersoon die de materialen fysiek in zijn bezit heeft. In dit geval is dit doorgaans een persoon of een organisatie die de EEA bij zich heeft. De houder hoeft niet per se de eigenaar van de EEA te zijn.

In de praktijk kan het lastig zijn om te bepalen of sprake is van 'ontdoen' of niet. Uitspraken van de rechter (jurisprudentie) over eerdere casussen kunnen dan richting geven over latere, soortgelijke gevallen. Zie het voorbeeld – arrest Tronex.

Voorbeeld – arrest Tronex

Een voorbeeld uit de jurisprudentie bij de vraag of er sprake is van 'zich ontdoen' biedt het arrest Tronex (HvJ 4 juli 2019, C-624/17, ECLI:EU:C:2019:564) van het Europese Hof van het Europese Hof van Justitie. In deze zaak speelde de vraag of een partij elektrische apparaten met diverse herkomst die verscheept werd naar Tanzania als afval moest worden gekwalificeerd. Het Hof stelde vast dat:

- goederen die door een klant worden geretourneerd op basis van de overeenkomst niet zijn afgedankt. De klant heeft hier immers niet de intentie om zo'n goed af te danken maar om het geld terug te krijgen in het kader van de civiele overeenkomst;
- overtollige goederen die zich bevinden in een ongeopende originele verpakking eveneens geen afval zijn, tenzij er aanwijzingen zijn om het tegendeel aan te nemen; en
- een partij goederen met uiteenlopende herkomst is daarentegen wel afval wanneer deze partij apparaten bevat waarvan niet vooraf is vastgesteld dat ze goed werken, of die niet naar behoren zijn beschermd tegen transportschade.

4.1 Is er sprake van een handeling van nuttige toepassing?

Als de apparatuur een afvalstof is dan kan de einde-afvalstatus alleen worden verkregen wanneer deze afvalstof een handeling van nuttige toepassing heeft ondergaan. De wettelijke definitie van het begrip 'nuttige toepassing' zoals vastgelegd in artikel 1.1 lid 1 Wm luidt:

Nuttige toepassing: *"elke handeling met als voornaamste resultaat dat afvalstoffen een nuttig doel dienen door hetzij in de betrokken installatie, hetzij in de ruimere economie andere materialen te vervangen die anders voor een specifieke functie zouden zijn gebruikt, of waardoor de afvalstof voor die functie wordt klaargemaakt, tot welke handelingen in ieder geval behoren de handelingen die zijn genoemd in bijlage II bij de kaderrichtlijn afvalstoffen."*

Voorbereiden voor hergebruik is een handeling van nuttige toepassing. Dit is als volgt gedefinieerd in art 1.1 lid 1 Wm:

Voorbereiding voor hergebruik: *"nuttige toepassing bestaande uit controleren, schoonmaken of repareren, waarbij producten of componenten van producten, die afvalstoffen zijn geworden, worden klaargemaakt zodat ze zullen worden hergebruikt zonder dat verdere voorbehandeling nodig is."*

Na voorbereiden voor hergebruik volgt hergebruik. De definitie van hergebruik spreekt over gebruik voor hetzelfde doel (zie paragraaf 2.2). Dit betekent dat de AEEA na voorbereiden voor hergebruik weer gebruikt wordt voor hetzelfde doel als waarvoor de EEA was bedoeld.

Volgens vaste rechtspraak moet worden beoordeeld of sprake is van een voltooide nuttige toepassing voordat er sprake kan zijn van een einde-afvalstatus. Dit betekent dat het controleren, schoonmaken of repareren daadwerkelijk moet zijn afgerond voordat een beoordeling afvalstof of niet-afvalstof kan worden gemaakt. Bij voorbereiden voor hergebruik als handeling van nuttige toepassing moet worden voldaan aan de voorwaarden voor einde-afval in artikel 1.1 lid 6 Wm, om de einde afvalstatus te kunnen verkrijgen. Als dit het geval is voldoet de apparatuur weer aan de originele functies en kan als EEA daadwerkelijk veilig gebruikt worden.

Aanwijzingen dat AEEA geschikt kan zijn voor voorbereiden voor hergebruik:

- De AEEA is nog steeds functioneel;
- De AEEA is niet of alleen licht beschadigd;

- De AEEA is na schoonmaken of reparatie¹⁷ weer bruikbaar te maken als EEA waardoor het apparaat weer veilig gebruikt kan worden.

4.2 Is er voldaan aan de voorwaarden voor einde-afval?

Bij voorbereiden voor hergebruik van AEEA dient te worden gecontroleerd of sprake is van einde-afval op basis van artikel 1.1 lid 6 Wm. Er is sprake van einde-afval wanneer aan de vier voorwaarden uit deze bepaling is voldaan.

Voorwaarden einde-afvalstatus gespecificeerd voor AEEA

AEEA die een nuttige toepassing als voorbereiden voor hergebruik heeft ondergaan, worden niet langer als afvalstoffen beschouwd, als zij voldoen aan de volgende voorwaarden (cumulatief):

- de apparatuur is bestemd om te worden gebruikt voor specifieke doelen;
- er is een markt voor of vraag naar de apparatuur;
- de apparatuur voldoet aan de technische voorschriften voor de specifieke doelen en aan de voor producten geldende wetgeving en normen; en
- het gebruik van de apparatuur heeft over het geheel genomen geen ongunstige effecten voor het milieu of de menselijke gezondheid.

In de paragrafen 4.2.1, 4.2.2, 4.2.3 en 4.2.4 wordt achtereenvolgens ingegaan op deze vier voorwaarden. Paragraaf 4.3 geeft een conclusie van de informatie die wordt behandeld in dit hoofdstuk en gaat in op situaties waarin geen sprake is van voorbereiden voor hergebruik.

4.2.1 Voorwaarde a

De eerste voorwaarde om te kunnen voldoen aan einde-afval is:

- De apparatuur is bestemd om te worden gebruikt voor specifieke doelen.

Geschiktheid voor hergebruik na voorbereiden voor hergebruik

Na voorbereiden voor hergebruik moet het duidelijk zijn dat de apparatuur geschikt is om voor hetzelfde doel gebruikt te worden. Hierbij is van belang dat de apparatuur nog steeds voldoet aan de verwachtingen van de consument (of, indien dit niet het geval is, dat hier duidelijk over wordt gecommuniceerd). Zo zal een laptop die geen toegang meer heeft tot software-updates naar verwachting niet meer ingezet kunnen worden voor het oorspronkelijke doel en daarmee kan er ook geen sprake zijn van hergebruik. Een ander voorbeeld is een oude printer die niet aangesloten kan worden op moderne computers, dit is een indicatie dat het apparaat ongeschikt is om voor hetzelfde doel gebruikt te worden.

Om aan te tonen dat apparatuur nog geschikt is voor hetzelfde doel, moet gecontroleerd worden of de apparatuur nog werkt en in goede staat is. Dit kan bijvoorbeeld worden gedaan door het apparaat van stroom te voorzien en op een veilige manier uit te proberen. Hierbij zullen de functies van het apparaat daadwerkelijk moeten werken. Het uitvoeren van een ruwe stekker-test (het apparaat gaat wel of niet aan) is voor eenvoudige apparatuur zoals handmixers en lampen voldoende. Voor complexere apparatuur zoals stofzuigers en ovens is vaak een prestatietest nodig; heeft de stofzuiger nog voldoende zuigkracht en wordt de oven nog voldoende warm. Bij bijvoorbeeld een laptop of een telefoon is een nog uitgebreidere test nodig. Bijvoorbeeld een controle op softwarefunctionaliteit en hardwareprestaties. Om apparaten te controleren op geschiktheid voor voorbereiden voor hergebruik heb je geen CENELEC-certificaat nodig.

Apparatuur met subtiele beschadigingen of gebruikssporen (die het gebruik van de apparatuur niet belemmeren) kunnen nog steeds verkocht worden onder voorwaarde dat de

¹⁷ Bij apparatuur betreft het schoonmaken niet enkel het reinigen (het verwijderen van vuil) van de apparaten, maar ook (waar nodig) het verwijderen van de gegevens van de eerdere gebruiker. In het geval van een laptop moeten bijvoorbeeld de programma's en bestanden van de eerdere gebruiker permanent worden verwijderd.

beschadigingen/gebruikssporen duidelijk kenbaar worden gemaakt aan de afnemer. Als een apparaat dusdanig beschadigd is dat het niet meer gebruikt kan worden voor hetzelfde doel, dan is geen sprake van hergebruik via voorbereiden voor hergebruik, ook al wordt dit gecommuniceerd met de afnemer. Dit betekent dat bijvoorbeeld een defect koffiezetapparaat waarvan de melkopschuimer het nog wel doet, niet kan worden verkocht als 'defect koffiezetapparaat met werkende melkopschuimer'.

4.2.2 Voorwaarde b

De tweede voorwaarde om te kunnen voldoen aan einde-afval is:

b. Er is een markt voor of vraag naar de apparatuur.

Hieronder worden verschillende indicatoren toegelicht om aan te tonen dat er een markt voor of vraag naar de apparatuur is. Als niet direct kan worden aangenomen dat er een markt bestaat, kan alsnog worden voldaan aan voorwaarde b op het moment dat er een concrete afnemer is en de opslag en afzet in orde is.

Bestaande markt

Er moet een solide markt bestaan voor de apparatuur. Dit betekent dat de apparatuur uiteindelijk onder gunstige omstandigheden geëxploiteerd of verhandeld moet worden. Een negatieve marktwaarde is een duidelijke indicatie dat sprake is van een afvalstof. Als een apparaat een verkoopwaarde heeft boven de grondstofwaarde, dan is dit een indicatie van een bestaande markt.

Als apparatuur is verouderd, kan dit van invloed zijn op de vraag of er nog wel een markt is voor het apparaat. Doorgaans geldt hoe ouder de apparatuur, hoe kleiner de kans dat er nog een solide markt voor het apparaat bestaat. Een uitzondering kan gelden voor retro apparatuur zoals spelcomputers, platenspelers en versterkers. Hiervoor geldt vaak juist hoe ouder het apparaat, hoe waardevoller.

In principe kan worden aangenomen dat er voor gangbare apparatuur een markt bestaat, dit hoeft niet specifiek te worden aangetoond. Voor oudere apparatuur, waarvan het specifieke apparaat of model bijvoorbeeld niet meer nieuw verkocht of geproduceerd wordt (denk aan faxmachines, DVD recorders of oudere modellen mobiele telefoons), staat dit ter discussie. Voor dergelijke oudere apparatuur is een onderbouwing nodig die aantoont dat er nog een markt voor de apparatuur bestaat. Hierbij kan een eenvoudige onderbouwing volstaan, zoals een link naar een artikel of naar een tweedehands verkoop platform waar vergelijkbare producten worden verkocht.

Concrete afnemer

Er moet een koper/afnemer zijn die de intentie heeft en in staat is om het apparaat te gebruiken/verkoopen. Dit kan blijken uit:

- vastgelegde afspraken waaruit blijkt dat de apparatuur na voorbereiden voor hergebruik uiteindelijk hergebruikt zal worden. Deze afspraken kunnen bestaan uit een schriftelijke overeenkomst of anderszins uit een schriftelijke intentieverklaring tussen de houder en de afnemer; en/of
- een (financiële) transactie tussen de houder en een afnemer, bijvoorbeeld via een (online)winkel of platform.

Opslag en afzet

De apparatuur mag tijdelijk worden opgeslagen voordat de levering aan de uiteindelijke afnemer plaatsvindt¹⁸. Bij apparaten is het hierbij belangrijk dat de materialen worden ingezameld en opgeslagen op een veilige manier die niet ten koste gaat van de kwaliteit van de apparatuur waardoor hergebruik (na voorbereiden voor hergebruik) mogelijk blijft. Zo moeten de apparaten

¹⁸ Het opslaan van afgedankte apparatuur is ook mogelijk, alleen is hiervoor in sommige gevallen wel een vergunning nodig. Voor milieubelastende activiteiten als het opslaan, herverpakken of opbulken van AEEA is geen omgevingsvergunning noodzakelijk als het om minder dan 100 m³ aan materiaal gaat.

droog bewaard worden, gescheiden van andere materialen en mag er niet met de apparatuur worden gegooid.

Indien de apparatuur wordt vervoerd dan moet de lading beschikken over passende bescherming tegen beschadiging tijdens het vervoer en het in- en uitladen. Als de originele verpakking van het apparaat niet meer beschikbaar is, volstaat een andere bescherming zoals een (hergebruikte) kartonnen doos ook. Daarnaast moet apparatuur voorzichtig worden opgestapeld om beschadiging te voorkomen.

Bij langdurige opslag zal de afzet doorgaans moeilijker aantoonbaar zijn. Het is daarom belangrijk dat apparatuur niet voor onbepaalde tijd en in grote hoeveelheden worden opgeslagen. Er moeten concrete afspraken worden gemaakt over (de frequentie van) de levering aan, of het ophalen van de apparatuur door, de afnemer. Hierbij moet rekening worden gehouden met de opslagcapaciteit. Het is aan te raden dat de apparaten maandelijks of uiterlijk één keer per half jaar worden opgehaald.

4.2.3 Voorwaarde c

De derde voorwaarde om te kunnen voldoen aan einde-afval is:

- c. De apparatuur voldoet aan de technische voorschriften voor de specifieke doelen en aan de voor producten geldende wetgeving en normen

Het voorgenomen gebruik van de apparatuur moet voldoen aan de voor EEA relevante Europese en Nederlandse wetgeving.

Voorbereiden voor hergebruik van apparatuur kan op grond van de geldende wetgeving verboden zijn, of aan andere beperkingen of voorwaarden verbonden zijn. Doordat de apparatuur al in de handel is gebracht en eerder op de markt is aangeboden, kan voor apparatuur die niet al te oud is over het algemeen worden aangenomen dat deze nog voldoet aan de Europese en Nederlandse wetgeving. Bij oudere apparatuur kan dit ter discussie staan. Ook zijn er specifieke soorten apparatuur waarbij extra moet worden opgelet of deze nog aan de Europese en Nederlandse wetgeving voldoen. Hieronder is een overzicht gegeven van Europese en Nederlandse wetgeving die relevant is of kan zijn voor apparatuur.

Er gelden specifieke veiligheidseisen voor elektrische materialen (bijvoorbeeld voor elektrische huishoudelijke apparatuur). Deze eisen zijn opgenomen in [Richtlijn \(EU\) 2014/35](#) (hierna de Laagspanningsrichtlijn). De richtlijn geldt voor elektrische materialen met een nominale wisselspanning tussen de 50V en 1000V, en een nominale gelijkspanning tussen de 75V en 1500V. De Laagspanningsrichtlijn is in de Nederlandse wetgeving opgenomen in het [Warenwetbesluit elektrisch materiaal](#)¹⁹. Ook tweedehands EEA moet voldoen aan het Warenwetbesluit elektrisch materiaal. Distributeurs moeten bij het op de markt brengen van elektrisch materiaal bijvoorbeeld controleren of CE-markering is aangebracht. Elektrische materialen die niet vallen onder het Warenwetbesluit elektrisch materiaal²⁰ of andere specifieke wetgeving²¹, moeten voldoen aan [Verordening \(EU\) 2023/988](#) (hierna de Verordening algemene productveiligheid) inzake algemene productveiligheid²². In het [Warenwetbesluit algemene](#)

¹⁹ Voorheen was het [Warenwetbesluit elektrotechnische producten](#) van toepassing. Elektrisch materiaal dat voldoet aan het Warenwetbesluit elektrotechnische producten zoals dat onmiddellijk vóór 20 april 2016 luidde en vóór dat tijdstip in de handel is gebracht, mag ook na dat tijdstip op de markt worden aangeboden. Dit betekent dat EEA van vóór 2016 nog wel mag worden hergebruikt en niet hoeft te voldoen aan het nieuwe Warenwetbesluit elektrisch materiaal, maar dan wel moet voldoen aan het Warenwetbesluit elektrotechnische producten. De toezichthouder op het Warenwetbesluit elektrisch materiaal is de NVWA.

²⁰ Zie bijlage II van de Laagspanningsrichtlijn ([Richtlijn \(EU\) 2014/35](#)) voor de uitgezonderde materialen. Elektriciteitsmeters, contactdozen en contactstoppen voor huishoudelijk gebruik zijn voorbeelden van uitzonderingen.

²¹ Bijvoorbeeld voor apparaten die zijn bedoeld voor gebruik op plaatsen waar ontploffingsgevaar kan heersen ([Richtlijn \(EU\) 2014/34](#)) en elektriciteitsmeters die onder de Meetinstrumentenrichtlijn ([Richtlijn \(EU\) 2014/32](#)) vallen.

²² Sinds 13 december 2024 is Verordening algemene productveiligheid met betrekking tot de algemene productveiligheid van toepassing. Deze verordening voorziet in essentiële regels over de veiligheid van consumentenproducten die in de handel worden gebracht of op de markt worden aangeboden. Denk daarbij aan een klachtenregister, of het uit de handel halen van gevaarlijke producten. Artikel 2, eerste lid, tweede

[productveiligheid](#) zijn regels vastgesteld in verband met de uitvoering van de Verordening algemene productveiligheid in Nederland.

De Verordening algemene productveiligheid geldt zowel voor nieuwe als voor tweedehandsproducten. Alleen die apparaten die op de markt worden gebracht met een markering dat ze eerst gerepareerd moeten worden, vallen niet onder deze verordening (artikel 2, derde lid, Verordening algemene productveiligheid). Deze markering hoeft niet aan specifieke eisen te voldoen, zolang voor de consument maar duidelijk wordt dat het een nog te repareren/reviseren product of historisch verzamelobject is. Als de reparatie klaar is en het product wordt daarna op de markt gebracht, dan geldt deze verordening. Artikel 12 van de Verordening algemene productveiligheid regelt de verplichtingen voor een distributeur, waaronder ook iemand die tweedehands goederen op de markt brengt.

Bij het op de markt aanbieden van radioapparatuur zoals televisies, mobiele telefoons, draadloze bluetooth en wifi-apparatuur moet worden voldaan aan de [Telecommunicatiewet](#) en onderliggende regelgeving.

CE-markering

Een CE-markering toont aan dat het product voldoet aan de Europese eisen voor veiligheid, gezondheid en milieu, en vrij is te verhandelen binnen de EU. Een CE-markering vervalt in principe niet en blijft geldig zolang de apparatuur niet ingrijpend verandert²³. Een CE-markering is alleen verplicht voor producten waarvoor EU-specificaties bestaan die bepalen dat zij van een CE-markering moeten zijn voorzien. Alle producten die vallen onder het [Warenwetbesluit elektrisch materiaal](#) moeten bijvoorbeeld voorzien zijn van een CE-markering. Maar er kunnen voor elektr(on)ische apparatuur ook nog andere [EU-maatregelen van toepassing zijn die een CE-markering vereisen](#), dit is bijvoorbeeld het geval voor elektrisch speelgoed en voor radioapparatuur.

De fabrikant brengt het CE-logo zichtbaar, leesbaar en onuitwisbaar aan op het product of op een gegevensplaatje. Als dit niet kan, dan mag het ook op de verpakking of in een begeleidend document. Veel apparatuur die voor voorbereiden voor hergebruik in aanmerking komt en waarvoor een CE-markering verplicht is, zal al van CE-markering voorzien zijn op het moment dat het voorbereiden voor hergebruik plaatsvindt.

Bij voorbereiden voor hergebruik moet de distributeur controleren of de apparatuur is voorzien is van de CE-markering en vergezeld gaat van de vereiste documenten in een taal die consumenten en andere eindgebruikers, kunnen begrijpen. Distributeurs moeten ook in staat zijn om producten te identificeren die niet aan de eisen voldoen. Als de CE-markering ontbreekt (of niet meer traceerbaar is omdat de markering bijvoorbeeld was aangebracht op de verpakking en deze verpakking ontbreekt) dan moet deze worden aangebracht voordat het apparaat verkocht mag worden. Mocht de CE markering van een product moeilijk terug te vinden zijn dan kan altijd contact opgenomen worden met de fabrikant van het product. De fabrikant moet dan een conformiteitsverklaring en/of informatie aanleveren. Middels dit document verklaart de fabrikant dat het product aan de EU-eisen voldoet en wie er verantwoordelijk is. Op de website van RVO wordt meer uitleg gegeven over [CE-markeringen](#). De [Regelhulp CE-Markering](#) van RVO kan helpen bij het vaststellen of CE-markering nodig is.

Stoffenwetgeving

De [Regeling gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur](#) bevat regels voor het gebruik van bepaalde stoffen in EEA. Zo is het in de handel brengen, met inbegrip van kabels en reserveonderdelen voor het repareren en het hergebruiken van bepaalde EEA verboden als de EEA stoffen bevat die de maximale concentratiegrenswaarde overschrijden uit bijlage II van de

volzin van de verordening regelt dat specifieke productregelgeving voorgaat. Alleen voor de aspecten die niet in de specifieke regelgeving is geregeld, geldt deze verordening.

²³ Op het moment dat de apparatuur zodanig wordt gewijzigd of gereviseerd dat de oorspronkelijke prestaties, het oorspronkelijke doel of het oorspronkelijke type van het apparaat is gewijzigd, kan er sprake zijn van een 'nieuw product'. Degene die deze veranderingen doorvoert heeft dan dezelfde verplichtingen als de oorspronkelijke fabrikant. Hij moet bijvoorbeeld de technische documentatie opstellen, een EU-conformiteitsverklaring opstellen en de CE-markering op het product aanbrengen. Als de apparatuur zodanig wordt gewijzigd of gereviseerd dat er sprake is van een nieuw product is er geen sprake meer van (voorbereiden voor) hergebruik, hiervan is immers alleen sprake als he apparaat wordt gebruikt voor het oorspronkelijke doel.

[Richtlijn 2011/65/EU](#)²⁴ (RoHS) (zie artikel 3 van de regeling). Ook moet een distributeur bij het op de markt brengen van EEA de CE-markering controleren (artikel 7 van de regeling). De Kwikverordening ([Verordening \(EU\) 2017/852](#)) kan relevant zijn voor bepaalde apparatuur, echter verwijst De Kwikverordening voor de meeste toepassingen van kwik in EEA naar RoHS.

Daarnaast is de [REACH](#)-Verordening van belang voor de vervaardiging, het in de handel brengen, het op de markt aanbieden, of het gebruik van stoffen, mengsels en voorwerpen in de EU. REACH staat voor Registratie, Evaluatie, Autorisatie van Chemicaliën. Voor stoffen uit bijlage XVII van REACH gelden voorwaarden en beperkingen en kunnen concentratiegrenzen zijn gesteld voor stoffen zelf, in mengsels en in voorwerpen (artikel 67 REACH). Dit betekent dat hergebruik na voorbereiden voor hergebruik van apparatuur die deze stoffen bevatten niet langer mogelijk is, tenzij is voldaan aan de restricties.

Voorbeeld – REACH restrictie

Een voorbeeld van een REACH restrictie met betrekking tot apparatuur zijn polychloorterfenylen (PCT's). Volgens restrictie 1 mogen PCT's niet in de handel worden gebracht of worden gebruikt in apparaten in een concentratie van meer dan 50 mg/kg (0,005 gewichtsprocent). PCT's werden vooral geproduceerd tussen 1930 en 1980. Sinds 1985 is het gebruik in Europa sterk beperkt. In huishoudelijke toepassingen kunnen PCT's bijvoorbeeld voorkomen in condensatoren in oude televisies en radio's. Apparatuur die niet voldoet aan restrictie 1 mag niet worden hergebruikt. Gezien de ouderdom van de apparatuur is het echter onwaarschijnlijk dat deze überhaupt nog in aanmerking komt voor hergebruik na voorbereiden voor hergebruik.

De POP-verordening ([Verordening \(EU\) 2019/1021](#)) bevat specifieke verplichtingen voor zogenaamde persistente organische verontreinigende stoffen (POP's). POP's zijn toxische stoffen die moeilijk afbreken en over lange afstand getransporteerd kunnen worden via lucht en water. Bij voorbereiden voor hergebruik moet aan bijlage I van de verordening worden voldaan.

Voorbeeld – POP-verordening

Een voorbeeld van een stof in bijlage I zijn polychloorbifenylen (PCB's). PCB's kunnen voorkomen in transformatoren, condensatoren, hydraulische apparatuur en met olie gevulde verwarmingsradiatoren. PCB's kunnen met name voorkomen in oude elektrische apparaten die zijn geproduceerd vóór 1985. Apparatuur met meer dan 0,005 % PCB's en een volume van meer dan 0,05 dm³ moeten uiterlijk op 31 december 2025 uit gebruik zijn genomen. Vanaf 31 december 2025 is elk gebruik verboden.

Sterk verouderde apparatuur bevat soms nog ozonafbrekende stoffen. Het is verboden om apparatuur op de markt aan te bieden of al dan niet tegen betaling verder te leveren die stoffen bevatten of nodig hebben voor hun werking die in bijlage I van de Ozonverordening ([Verordening \(EU\) 2024/590](#)) genoemd worden. Dit betekent dat hergebruik van apparaten die stoffen uit bijlage I van de ODS-verordening bevatten niet is toegestaan. Dit gaat met name om hele oude koelkasten (van vóór 1995).

Vorbereiden voor hergebruik van een materiaal dat een stof bevat waarvoor een wettelijke plicht geldt tot vernietiging, is niet rechtmatig. Zo kunnen huishoudelijke apparaten zoals broodroosters, strijkijzers, warmhoudplaatjes, straalkachels en haardrogers van voor 1994 bijvoorbeeld asbest bevatten. In de [Regeling AEEA](#) is de inzameling van deze producten geregeld. Als deze huishoudelijke apparaten aan het eind van hun levensduur gekomen zijn, dienen ze in hun geheel verwijderd te worden. Deze apparatuur komt daarom niet in aanmerking voor voorbereiden voor hergebruik als deze asbest bevatten.

Privaat-publiek rechterlijke normen

Voor sommige verwerkingshandelingen aan AEEA is een geldige Cenelec conformiteitsverklaring noodzakelijk (voorheen een WEEELABEX certificaat). Zo is Cenelec 50625 wettelijk verplicht voor

²⁴ Richtlijn 2011/65/EU, oftewel de richtlijn betreffende beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur, afgekort RoHS.

verwerkers van AEEA²⁵. Voor voorbereiden voor hergebruik (evenals voor hergebruik) is het echter niet nodig om te werken volgens Cenelec. Dit betekent dat je geen geldige Cenelec conformiteitsverklaring nodig hebt voor het controleren, schoonmaken en/of repareren van AEEA ten behoeve van voorbereiding voor hergebruik. Cenelec 50614 bevat wel normen voor voorbereiding voor hergebruik, maar werken volgens Cenelec 50614 is niet wettelijk verplicht.

4.2.4 Voorwaarde d

De vierde voorwaarde om te kunnen voldoen aan einde-afval is:

- d. Het gebruik van de apparatuur heeft over het geheel genomen geen ongunstige effecten voor het milieu of de menselijke gezondheid

Als voldaan wordt aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving kan in de meeste gevallen al gesteld worden dat er geen sprake is van ongunstige effecten op mens en milieu. Indien het om niet heel oude EEA gaat is de verwachting dat de eventuele risico's gedekt zijn doordat de apparatuur bij het in de handel brengen al aan de wetgeving moest voldoen. Bij de beoordeling of apparatuur voldoet aan voorwaarde d, moet echter altijd aandacht zijn voor eventuele ongunstige effecten op milieu en de menselijke gezondheid. Het gaat hierbij om risico's van stoffen die niet gedekt zijn in de geldende regelgeving. Een punt van aandacht hierbij is het energiegebruik van apparaten. Oude apparaten kunnen in sommige gevallen meer energie (soms wel het dubbele) verbruiken dan nieuwe EEA. Als dit het geval is kan de houder een beoordeling maken of het niet beter is om de oude apparatuur toch niet voor te bereiden voor hergebruik.

Daarnaast moet het voorgenomen gebruik wenselijk zijn vanuit het oogpunt van grondstoffenefficiëntie. Of het voorgenomen gebruik voldoende hoogwaardig is moet getoetst worden aan de afvalstoffenhiërarchie in LAP3²⁶. Hergebruik na voorbereiden voor hergebruik zorgt dat apparaten die geschikt zijn om opnieuw te gebruiken geen afvalstoffen worden. Omdat het voorkomen van afval (preventie) bovenaan de afvalhiërarchie staat is het hergebruik van apparatuur vanuit het oogpunt van grondstoffenefficiëntie voldoende hoogwaardig.

4.2.5 Conclusie

Indien sprake is van een afvalstof, dan moet na het voorbereiden voor hergebruik beoordeeld worden of er nog steeds sprake is van een afvalstof of niet meer, op basis van de vier voorwaarden van artikel 1.1 lid 6 Wm.

Einde-afval

Als het voorbereiden voor hergebruik is afgerond en aan alle vier de voorwaarden wordt voldaan is sprake van einde-afval. In dit geval is voor de apparatuur met de einde-afval status de afvalstoffenwetgeving niet langer van toepassing, maar valt het onder de stoffen- en productwetgeving.

Distributeurs die apparatuur (via voorbereiden voor hergebruik) voor hergebruik op de markt aanbieden kunnen in het kader van vergunningverlening, toezicht en de handhaving worden gevraagd naar de status van de EEA (afvalstof of niet-afvalstof). Deze bedrijven en instanties moeten op verzoek van het bevoegd gezag alle relevante informatie verstrekken om aan te tonen dat sprake is van einde-afval. Hierbij is het belangrijk dat de houder dit voldoende onderbouwd op basis van de hierboven besproken voorwaarden.

²⁵ Het [stroomschema van de ILT](#) geeft meer informatie over de handelingen waarvoor wel of geen geldige Cenelec conformiteitsverklaring noodzakelijk is. Zo kan het dat voor het kannibaliseren van een apparaat (het uit elkaar halen van een apparaat om als set van onderdelen te dienen voor een ander te repareren apparaat) wel volgens Cenelec gewerkt moet worden als depollutie plaatsvindt. Omdat het kannibaliseren van apparatuur niet valt (voorbereiden voor) hergebruik maar onder 'ander gebruik' (zie Handreiking A/nA), wordt hier in deze handreiking niet verder op ingegaan.

²⁶ De afvalstoffenhiërarchie uit de Kra is geïmplementeerd in artikel 10.4 Wm, en de nadere uitwerking daarvan in LAP3. Specifiek voor AEEA is de uitwerking in [sectorplan 71](#) van het LAP3. In 2025 zal het [Circulair Materialenplan](#) in werking treden en hiermee het LAP3 vervangen. Vanaf dat moment moet gekeken worden naar de afvalstoffenhiërarchie in het Circulair Materialenplan.

Geen einde-afval

Einde-afval is alleen mogelijk als:

- er in eerste instantie sprake is van een afvalstof,
- er een voltooide handeling van nuttige toepassing heeft plaatsgevonden, en
- het materiaal voldoet aan alle voorwaarden voor einde-afval van art. 1.1 lid 6 Wm.

Als niet aan bovenstaande voorwaarden kan worden voldaan, dan is geen sprake van einde-afval en blijft de AEEA een afvalstof. In dat geval moet nog steeds aan de afvalstoffenwetgeving worden voldaan. Bij twijfel of wel aan voorwaarden voor einde-afval wordt voldaan moet voor de zekerheid worden uitgegaan van een afvalstof. Wel kan in een later stadium nogmaals een beoordeling afvalstof of niet-afvalstof worden gedaan, waarna de afvalstatus alsnog zou kunnen vervallen.